

Decyzja
Prezydium KK
nr 196/15

ws. opinii o projekcie ustawy o zmianie niektórych ustaw w związku z realizacją
ustawy budżetowej

Prezydium Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” negatywnie opiniuje projekt ustawy *o zmianie niektórych ustaw w związku z realizacją ustawy budżetowej z dnia 29 października 2015*. Prezydium KK ponawia uwagi zgłoszone do projektów ustaw związanych z realizacją ustawy budżetowej w latach poprzednich oraz postulaty zawarte w opinii do projektu budżetu państwa na 2016 r. Prezydium KK wskazuje przede wszystkim na trwające od wielu lat, niedopuszczalne praktyki sięgania do środków Funduszu Pracy niezgodnie z jego przeznaczeniem (finansowanie szkoleń, staży, specjalizacji służby zdrowia) oraz zamrażania wysokości odpisu na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych.

Uwagi szczegółowe

1. Prezydium Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” podtrzymuje swoją negatywną opinię w zakresie utrzymania kwoty bazowej dla wynagrodzeń pracowników państwowej sfery budżetowej na niezmiennym poziomie w stosunku do roku ubiegłego. Wieloletnie zaniechanie waloryzacji wynagrodzeń pracowników sfery budżetowej doprowadziło do znacznej (około 30%) deprecjacji ich wartości, co w praktyce oznacza postępujące ubożenie tej grupy pracowników. Przewidziana w budżecie państwa na rok 2016 dodatkowa kwota 2 mld złotych na wynagrodzenia pracowników przyniesie jednorazowy skutek, co nie zmieni tendencji ograniczenia realnej wartości wynagrodzeń. Ponadto, w omawianym projekcie ustawy nie określono jasnych reguł dotyczących rozdysponowania wspomnianej kwoty, co budzi obawy o dużą uznaniowość w sposobie rozdzielania kwot przeznaczonych dla poszczególnych jednostek sfery budżetowej.

Odwołując się do stanowiska trzech reprezentatywnych central związkowych, NSZZ „Solidarność” wnosi o zrewidowanie ustawy budżetowej na rok 2016, tak aby została

w niej odzwierciedlona propozycja waloryzacji wynagrodzeń pracowników państwowej sfery budżetowej na poziomie nie niższym niż 10,5% .

2. Prezydium Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” zdecydowanie negatywnie ocenia zamrożenie wysokości odpisów na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych. Projektodawcy planują, aby wynagrodzenie będące podstawą do wyliczeń odpisu podstawowego na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych, stanowiło przeciętne wynagrodzenie miesięczne w gospodarce narodowej w drugim półroczu 2010 r., ogłoszone przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego na podstawie art. 5 ust. 7 ustawy. Tak więc, podstawa do wyliczeń odpisu podstawowego na Fundusz w 2016 roku pozostanie na poziomie roku 2011. Prezydium nie widzi również podstaw ustalania w roku 2016 odpisu na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych dla nauczycieli, o którym mowa w art. 53 ust. 1 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 roku – Karta Nauczyciela z zastosowaniem kwoty bazowej obowiązującej w dniu 1 stycznia 2012 r. (art. 13 projektu). Wprowadzenie proponowanych zmian wpłynie również na wysokość świadczenia urlopowego.

Art. 9 projektu powołanej ustawy kolejny rok z rzędu, a więc nie incydentalnie, utrzymuje zasadę naliczania środków na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych dla pracowników uczelni publicznych w wysokości nie większej niż 6,5% planowanych przez uczelnię rocznych wynagrodzeń osobowych z 2013 roku. Przypominamy, że zasada ta miała również zastosowanie do naliczenia odpisu na ZFŚS w uczelniach publicznych w roku 2014 i 2015 i stoi w sprzeczności z zapisami art. 157 ust. 1 Ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym, który jednoznacznie określa wysokość odpisu na ZFŚS na poziomie 6,5 % planowanych przez uczelnie rocznych wynagrodzeń osobowych.

Proponowana treść art. 9 powołanej ustawy spowoduje, że w 2016 roku zasada naliczania w uczelniach publicznych odpisu na ZFŚS odbędzie się z pominięciem odpisu od zwiększonych wynagrodzeń, których wzrost w latach 2014 i 2015 wynosił średnio około 9% rocznie. Kwota odpisu w roku 2016 będzie zatem na poziomie roku 2013. Podobnie, już w latach 2014 i 2015 naliczanie środków na ZFŚS w uczelniach publicznych było realizowane od planowanych wynagrodzeń osobowych w 2013r. Kontynuowanie tej zasady w roku 2016 doprowadzi do znacznego (ok 30%) zmniejszenia odpisu na Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych w uczelniach publicznych w stosunku do roku 2013. Biorąc pod uwagę, że ww. odpisy powiązane

powinny być z zrealizowaną podwyżką wynagrodzeń, należy uznać, że zapisy art. 9 przywołanego projektu ustawy należy traktować jako niezrealizowanie pełnej, trój etapowej regulacji płac w szkolnictwie wyższym.

Art. 8 ust.1. ustawy z dnia 4 marca 1994 r. *o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych* (Dz.U.2012.592) wskazuje, iż przyznawanie ulgowych usług i świadczeń oraz wysokość dopłat z funduszu uzależnia się od sytuacji życiowej, rodzinnej i materialnej osoby uprawnionej do korzystania z funduszu. Beneficjentami zakładowego funduszu świadczeń socjalnych są pracownicy oraz emeryci i renciści znajdujący się w najtrudniejszej sytuacji ekonomiczno-społecznej. Kolejny rok zamrożenia odpisu na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych będzie oznaczać, iż pula środków na pomoc dla tych pracowników będzie realnie niższa.

3. W projekcie ustawy kolejny rok z rzędu przewiduje się przeznaczanie środków z Funduszu Pracy na staże podyplomowe, szkolenia specjalizacyjne lekarzy i lekarzy dentyistów oraz specjalizacje pielęgniarek i położnych. W tym miejscu należy przypomnieć, iż podczas pierwszego (w 2009 r.) wprowadzenia omawianych zasad finansowania wyjaśniano, że rozwiązanie to ma charakter tymczasowy - przejściowy. Obecnie od roku 2009 nieprzerwanie realizowane jest finansowanie z Funduszu Pracy szkoleń lekarzy i pielęgniarek, pomimo dostępu do środków unijnych, na przykład w Programie Operacyjnym Wiedza Edukacja Rozwój. W tym zakresie należy projekt ocenić negatywnie i podkreślić, że ocena skutków regulacji powinna zawierać również opis negatywnych skutków związanych z obniżeniem wartości środków finansowych dla podstawowych świadczeń związanych z przeciwdziałaniem bezrobociu.

Środki gromadzone w Funduszu Pracy są relatywnie niewielkie w porównaniu do potrzeb związanych z rynkiem pracy. Nie należy więc ich jeszcze obniżać finansując inne zadania, nie związane bezpośrednio z zatrudnieniem. Staże podyplomowe oraz specjalizacje lekarzy, lekarzy dentyistów, pielęgniarek i położnych związane z edukacją i rozwojem pracowników powinny być finansowane z innych źródeł. Dlatego konieczne jest jak najszybsze podjęcie rozmów z Ministrem Pracy i Polityki Społecznej w sprawie ograniczenia zadań finansowanych z Funduszu Pracy do tych, które pozwolą na aktywizację osób bezrobotnych.

4. Podobnie w art. 7 za nieuzasadnione uważamy ograniczenie środków na dofinansowanie doskonalenia zawodowego nauczycieli w trybie art. 70a ust. 1 Karty

Nauczyciela. Ograniczenie to ma charakter podwójny. Z jednej strony umożliwia ono obniżenie odpisu na ten cel do wysokości 0,5 % planowanych rocznych środków przeznaczonych na wynagrodzenia osobowe nauczycieli, co wiele samorządów skrzętnie wykorzystuje. Za nieprawdziwe i krzywdzące środowisko nauczycieli uznajemy argumenty, że wyodrębnione przez jednostki samorządu terytorialnego środki na doskonalenia zawodowe nauczycieli były do tej pory niewykorzystywane. Takie przypadki mają miejsce w jednostkach samorządu terytorialnego, które w swych uregulowaniach dotyczących dofinansowania form doskonalenia zawodowego nauczycieli w poszczególnych latach ustalają zbyt niskie kwoty (limity) dofinansowania doskonalenia. W ten sposób wiele j.s.t. doprowadza do zwrotów niewykorzystanych środków finansowych na koniec roku budżetowego. Stoi to w rażącej sprzeczności z wolą ustawodawcy, określoną w art. 70a ust. 1 Karty Nauczyciela określającej wysokość pomocy samorządu na doskonalenie. Powoduje to również znaczne zwiększenie ponoszonych kosztów kształcenia i doskonalenia zawodowego przez samych nauczycieli, co nie ma precedensu w innych profesjach. Także i ten zamysł należy odczytywać jako próbę zrekompensowania przez rząd RP jednostkom samorządu terytorialnego niedoinwestowania na realizację zadań związanych z edukacją publiczną. Z drugiej strony przedstawiona propozycja zmierza do wyodrębnienia środków przeznaczonych na wspieranie na obszarze województwa doskonalenia zawodowego nauczycieli i na realizację ogólnokrajowych zadań w zakresie doskonalenia (art. 70a ust. 3 i 4 Karty Nauczyciela), kwoty bazowej, o której mowa w art. 30 ust. 3 Karty Nauczyciela, obowiązującą w dniu 1 stycznia 2012 roku (faktycznie znów od 1 września 2011 r.), zaniża pulę środków prawie o milion złotych. Ponadto za niedopuszczalne uznajemy zmianę dokonaną w art. 7 pkt 2 i 3 przedłożonego projektu, która koryguje wielkość środków przeznaczonych na wspieranie na obszarze województwa doskonalenia zawodowego nauczycieli i na realizację ogólnokrajowych zadań w zakresie doskonalenia (art. 70a ust. 3 i 4 Karty Nauczyciela) do „wysokości do 5000 średnich wynagrodzeń nauczyciela stażysty ustalanego w oparciu o kwotę bazową, o której mowa w art. 30 ust. 3 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela, obowiązującą w dniu 1 stycznia 2012”.

Tymczasem przywoływana ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela sztywno określa na te cele kwoty stanowiące równowartość, w łącznych wysokościach, po „5000 średnich wynagrodzeń nauczyciela stażysty” (a nie jak w projekcie opiniowanej ustawy - do wysokości 5000 średnich wynagrodzeń

nauczyciela stażysty). Podobnie jak w przypadku opisanym powyżej, dostrzegamy manipulację dotyczącą terminu ustalenia obowiązywania kwoty bazowej na podstawie art. 30 ust. 3 Karty Nauczyciela. I znów faktycznie obowiązuje ona od 1 września 2011 roku, a nie od 1 stycznia 2012 r. Z powyższych powodów, jak w poprzednich latach, negatywnie opiniujemy projekt ustawy z 29 października o zmianie niektórych ustaw w związku z realizacją ustawy budżetowej. Jednocześnie domagamy się stosowania ustawowych zapisów tych aktów prawnych, które na niekorzyść pracowników związanych z edukacją, po raz kolejny zmienia niniejszy projekt. Tym bardziej, że taka sytuacja powtarza się kilka lat z rzędu.

Gdańsk, 25 listopada 2015 r.

Prezydium KK

NSZZ „Solidarność”

SEKRETARZ
KK NSZZ „Solidarność”

Ewa Zydorek